

NOTA DE FUNDAMENTARE
cu privire la înființarea Instituției Publice Colegiul moldo-turc „Recep Tayyip Erdogan” din Comrat și modificarea unor hotărâri ale Guvernului

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului este elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării urmare a aprobării Protocolului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind cooperarea în domeniul învățământului profesional tehnic.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului a fost elaborat în temeiul art. 7 lit. e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, art. 59 alin. (2) și art. 139 lit. f) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, precum și în acord cu prevederile Protocolului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind cooperarea în domeniul învățământului profesional tehnic.

În acord cu prevederile Protocolului, Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia au semnat pentru înființarea Colegiului moldo-turc în Comrat. Este de menționat că clădirea instituției este înregistrată drept proprietate al UTAG cu nr. cadastral 9601238100.01.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În contextul creșterii interesului pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și al necesității sporirii capacității sistemului educațional de a pregăti specialiști competitivi pentru economia națională, se constată necesitatea extinderii și diversificării rețelei instituțiilor de învățământ profesional tehnic, inclusiv în regiunea de sud a țării.

Datele statistice relevă faptul că în anul de studii 2025/26 în învățământul profesional tehnic postsecundar au fost înmatriculați circa 34,6 mii elevi, cu o creștere de 3,9% față de anul precedent, cele mai solicitate domenii fiind tehnologiile informaționale, ingineria, electronica și alte domenii tehnice. Totodată, angajatorii semnalează insuficiența specialiștilor calificați în domeniile electronicii, electromecanicii și tehnologiilor informaționale, în special în regiunile din afara municipiului Chișinău.

În prezent, în UTA Găgăuzia nu există o instituție publică de învățământ profesional tehnic postsecundar specializată predominant în formarea profesională în domeniile tehnice vizate de Protocolul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind cooperarea în domeniul învățământului profesional tehnic. Această situație limitează accesul tinerilor din regiune la programe moderne de formare profesională și reduce posibilitățile de dezvoltare economică regională prin asigurarea pieței muncii cu specialiști calificați.

În același timp, cadrul normativ existent nu reglementează funcționarea unei instituții publice de învățământ profesional tehnic create în baza unui acord bilateral internațional și nici nu include Instituția Publică Colegiul moldo-turc „Recep Tayyip Erdogan” din Comrat în lista instituțiilor aflate în subordinea Ministerului Educației și Cercetării. Prin urmare, este necesară aprobarea unei hotărâri de Guvern care să reglementeze înființarea instituției, asigurarea funcționalității acesteia și integrarea în cadrul instituțional existent.

Totodată, pentru a permite demararea procesului de admitere și organizarea activității educaționale imediat după înființare, proiectul prevede o derogare temporară de la prevederile Metodologiei de evaluare externă a calității în învățământul superior, profesional tehnic și formarea profesională a adulților, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 616/2016, până la obținerea acreditării programelor de formare profesională în condițiile prevăzute de legislație.

În acord cu prevederile Protocolului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind cooperarea în domeniul învățământului profesional tehnic, ratificat prin Legea nr. 137/2025, de către reprezentanții ministerului educației și cercetării al Republicii Moldova și de către reprezentanții ministerului de resort din Republica Turcia au fost identificate patru programe de formare profesională care să fie deschise în cadrul colegiului, după cum urmează:

Programul 1: Specialitatea 0611.2 Rețele de calculatoare, calificarea 0611.2.1 Tehnician/tehniciană suport tehnic al rețelelor;

Programul 2. Specialitatea 0611.4 Programarea și testarea produselor program, calificarea 0611.4.1 Programator/programatoare;

Programul 3. Specialitatea 0713.2 Electromecanică, calificarea 0713.2.1 Tehnician/tehniciană electromecanic;

Programul 4. Specialitatea 0714.4 Electronică, calificarea 0714.4.1 Tehnician/tehniciană în electronică.

Totodată de către părți s-a constatat că între programele identificate în sistemul educațional din Republica Moldova și programele de formare profesională din cadrul sistemului educațional din Republica Turcia nu există diferențe semnificative, iar partea programelor ce țin de pregătirea profesională în domeniu este similară în proporție de circa 80%.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Hotărârii Guvernului prevede instituirea cadrului normativ necesar pentru înființarea și funcționarea Instituției Publice Colegiul moldo-turc „Recep Tayyip Erdogan” din Comrat, în conformitate cu prevederile Protocolului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind cooperarea în domeniul învățământului profesional tehnic.

Prin proiect se propune:

- înființarea Instituției Publice Colegiul moldo-turc „Recep Tayyip Erdogan” din Comrat;
- stabilirea responsabilităților Ministerului Educației și Cercetării privind numirea directorului interimar, aprobarea planului de admitere și asigurarea funcționalității instituției;
- instituirea unei derogări temporare de la prevederile pct. 23–25 din Metodologia de evaluare externă a calității în învățământul superior, profesional tehnic și formarea profesională a adulților, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 616/2016, pentru a permite aprobarea planului de admitere până la obținerea acreditării programelor de studii;
- completarea anexei nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 146/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării, prin includerea noii instituții în lista instituțiilor de învățământ profesional tehnic aflate în subordinea ministerului.

Elementul de noutate al proiectului constă în crearea unei instituții publice de învățământ profesional tehnic postsecundar dezvoltate în baza cooperării bilaterale dintre Republica Moldova și Republica Turcia, orientată spre formarea specialiștilor în domenii tehnice prioritare pentru economia națională, inclusiv tehnologiile informaționale, electronica și electromecanica.

De asemenea, proiectul creează premise pentru modernizarea procesului educațional prin valorificarea bunelor practici internaționale, dezvoltarea infrastructurii educaționale moderne și consolidarea dimensiunii internaționale a învățământului profesional tehnic din Republica Moldova.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Având în vedere prevederile Protocolului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind cooperarea în domeniul învățământului profesional tehnic opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Aprobarea proiectului va crea oportunități pentru relansarea situației privind pregătirea cadrelor calificate pentru economia națională, în special pentru sudul țării. Operaționalizarea unui Colegiu modern în Comrat, va impulsiiona viața social-culturală din regiune, va contribui la internaționalizarea învățământului profesional-tehnic, inclusiv prin participarea mai activă la proiecte internaționale; schimb de elevi și profesori; preluarea de bune practici ale Republicii Turcia privind dezvoltarea învățământului profesional tehnic.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului va necesita alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat pentru asigurarea funcționării Instituției Publice Colegiul moldo-turc „Recep Tayyip Erdogan” din Comrat și finanțarea formării profesionale a elevilor înmatriculați prin comanda de stat.

Se estimează înmatricularea anuală a circa 60 de elevi în cadrul instituției, costul mediu anual de formare pentru un elev fiind estimat la aproximativ 30 mii lei. În consecință, necesarul estimativ de mijloace financiare pentru finanțarea instituției va constitui:

- anul 2026 – circa 1,8 mln lei;
- anul 2027 – circa 3,6 mln lei;
- anul 2028 – circa 5,4 mln lei;
- anul 2029 – circa 7,2 mln lei.

Mijloacele financiare respective vor fi utilizate pentru:

- finanțarea procesului educațional;
- remunerarea personalului didactic și administrativ;
- întreținerea și funcționarea instituției;
- asigurarea condițiilor necesare desfășurării activității educaționale.

Prin Legea Bugetului de stat pentru anul 2026 nr. 322/2025 pentru programul 8809 Învățământul profesional tehnic postsecundar, pentru Ministerul Educației și Cercetării au fost alocate mijloace financiare în volum de 754151,2 mii lei. În acest sens finanțarea instituției pentru anul 2026 se va realiza în limitele alocațiilor aprobate prin Legea bugetul de stat pentru subprogramul 8809 „Învățământ profesional tehnic postsecundar”, fără necesitatea identificării unor surse financiare suplimentare.

În vederea implementării proiectului, Ministerul Educației și Cercetării va întreprinde măsurile necesare pentru includerea locurilor de admitere în cadrul proiectului Hotărârii Guvernului privind comanda de stat pentru anul 2026, precum și pentru stabilirea volumului de finanțare în conformitate cu Metodologia de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 628/2023.

Totodată, se preconizează că infrastructura instituției va fi dezvoltată și modernizată inclusiv în contextul cooperării bilaterale dintre Republica Moldova și Republica Turcia, fapt ce va contribui la reducerea presiunii asupra bugetului public pentru investițiile inițiale în infrastructură și dotări.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul respectă prevederile legislației naționale și nu intră în contradicție cu prevederile legislației UE.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind elaborarea proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului

Educației și Cercetării, www.mec.gov.md, la compartimentul Transparența decizională, precum și pe pagina web www.particip.gov.md și poate fi accesat pe adresa:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16399

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizării în cadrul procesului de avizare/expertizare. Informația referitoare la concluziile expertizelor urmează a fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la prezentul proiect.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în cadrul normativ existent și este elaborat în temeiul prevederilor Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern, precum și al Protocolului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind cooperarea în domeniul învățământului profesional tehnic, ratificat prin Legea nr. 137/2025.

Aprobarea proiectului va asigura completarea cadrului normativ existent prin reglementarea expresă a înființării Instituției Publice Colegiul moldo-turc „Recep Tayyip Erdogan” din Comrat și includerea acesteia în lista instituțiilor de învățământ profesional tehnic aflate în subordinea Ministerului Educației și Cercetării.

Totodată, implementarea prevederilor proiectului presupune realizarea unor măsuri administrative și tehnice aferente punerii în funcțiune a sediului colegiului, inclusiv darea în exploatare a construcției și înregistrarea bunului imobil în conformitate cu prevederile legislației în domeniul cadastrului și autorizării executării lucrărilor de construcție. Aceste măsuri urmează a fi realizate în conformitate cu cadrul normativ existent și nu necesită adoptarea unor acte normative suplimentare.

De asemenea, prevederile proiectului sunt corelate cu actele normative care reglementează organizarea și funcționarea instituțiilor de învățământ profesional tehnic, administrarea patrimoniului public, autorizarea funcționării instituțiilor de învățământ și procedurile de evaluare și acreditare a programelor de formare profesională.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În vederea implementării prevederilor proiectului, Ministerul Educației și Cercetării va coordona realizarea măsurilor organizatorice, administrative și tehnice necesare pentru operaționalizarea Instituției Publice Colegiul moldo-turc „Recep Tayyip Erdogan” din Comrat.

În acest sens, după aprobarea hotărârii Guvernului, urmează:

- desemnarea directorului interimar al instituției;
- înregistrarea instituției în modul stabilit de legislație;
- aprobarea structurii organizatorice și a statelor de personal;
- aprobarea planului de admitere și includerea locurilor în cadrul comenzii de stat pentru anul 2026;

- asigurarea finanțării instituției conform cadrului normativ aplicabil.

Totodată, pentru asigurarea funcționalității instituției, urmează a fi realizate măsurile necesare pentru finalizarea procedurilor aferente sediului colegiului, inclusiv:

- darea în exploatare a clădirii colegiului în conformitate cu prevederile legislației în domeniul construcțiilor;
- înregistrarea bunului imobil și a drepturilor aferente în registrele cadastrale;
- dotarea spațiilor educaționale și administrative;
- asigurarea condițiilor tehnice și logistice necesare desfășurării procesului educațional.

De asemenea, Ministerul Educației și Cercetării, în cooperare cu autoritățile competente și partea turcă, va coordona măsurile necesare pentru operaționalizarea instituției și integrarea acesteia în sistemul național de învățământ profesional tehnic.

Ministru

Dan PERCIUN